

ORLANDO CARLO CALUMENO KOLEKSİYON VE ARŞİVİ

Reportaj: Özgün Kültürhanımar
Fotoğraflar: Mert Can Aşarın

DÜNYA GENELİNDE OSMANLI'DA TİCARET VE SOSYAL YAŞAM İLE KARTPOSTAL DENİLDİĞİNDE AKLA GELEN İLK VE TEK KOLEKSİYONDUR

Orlando Carlo Calumeno, ilk tanıdığınız anda zekasına hayran kalacağınız bir isim. Zamanla kendisini tanıdıkça bilgi birikimine, koleksiyoner yönüne, ileri görüşlülüğüne ve iş dünyasındaki yöneticiliğine büyük bir saygı duyuyorsunuz. 16 yaşında ilk kartpostal ile başladığı ve günümüze kadar devasa bir boyuta gelen Osmanlı efemera koleksiyonu ile dünyada bir ilki başaran Orlando Carlo Calumeno, bu özel koleksiyonu sahibi olduğu Birzamanlar Yayıncılık'tan çıkan kitaplarla da destekliyor. Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi'ni müze haline getirmeyi kendisine hedef alan ünlü iş adamı bunun başlangıcı olarak Nişantaşı Vali Konağı Caddesi'nde açtığı Galeri Birzamanlar ile de tarihe modern bir mimari içinde ışık tutmaya devam ediyor. Orlando Carlo Calumeno ile yoğun iş yaşamında neler yaptığını, eşsiz koleksiyonunun özelliklerini, Birzamanlar Yayıncılık ve Galeri Birzamanlar'ın özelliklerini Klass okurları için konuştuk.

Orlando Bey, Net Holding'deki üst düzey yöneticiliğiniz ve kişisel yatırımlarınızla birlikte inanılmaz bir tempoya sahipsiniz. Bu kadar yoğun bir tempoda yaşamınızı nasıl kurguladığınızı öğrenebilir miyiz?

Hayatımın kurgusu belki de beni en çok zorlayan temel unsur. Sebebi ise Net Holding nezdinde işimin yoğunluğu ve coğrafi olarak devamlı Asya, Kıbrıs, Karadağ, Hırvatistan, Bulgaristan, Arnavutluk, Sırbistan ve Türkiye arasında yoğun şekilde mekik dokumama ilaveten aynı zamanda 19 yıldır sürdürdüğüm 1907 Fenerbahçe Derneği Yönetim Kurulu aktif üyeliğim, Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi'nin aktif yönetimi, Birzamanlar Yayıncılık yayınevimi ve son olarak da Espor takımım eklenince günün her saatini çok iyi planlamam mecburiyet oluyor. Annemin "Oğlum sen çocukken de hiper aktiftin, yerinde duramazdın" demesinin sebebini şimdi anlayabiliyorum.

Her işim için ayrı ayrı not defterlerim ve her projem için ayrı ayrı çalışma ekiplerim ve çalışma arkadaşlarım mevcut. Takım çalışması olmadan bunlara yetişmem tabii imkan dahilinde olamazdı, takımlarımı oluşturan çalışma arkadaşlarım geniş yetkilere sahip, etkin denetimim altında. Her zaman aynı prensibi kullanıyorum; başarı var ise takım olarak başarılıdır, başarısızlıkların tamamında tek sorumlu benimdir. Bu prensip çalışma arkadaşlarıma daha rahat çalışabilme olanağı sunarken bir anlamda da onlara gerektiğinde bir kalkan vazifesi görüyorum.

Unutmadan altını çizmem gereken en önemli olgu ise Net Holding Kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanımız Sn. Besim Tibuk'un bana sağladığı sonsuz manevi destektir. Kendisi de Orlando Carlo Calumeno Koleksiyonu ve Arşivi'ni büyütmek için beni sürekli teşvik ederken, tarihe olan ilgisi ve derin bilgisi sayesinde bizlere yaşattığı keyifli ve uzun sohbetleri benim

için tarihte özel yolculuklar olup aynı zamanda yönlendirici ve aydınlatıcı olmaktadır. Aynı zamanda Birzmanlar Yayıncılık tarafından basılan kitaplarımızı da ilgi ile takip eder ve İstanbul'da gerçekleşen sergilerimize de katılarak bizleri her açıdan destekler.

Yaşamımın kurgusunda ilk ve en önemli öncelik her zaman işim olan Net Holding ve Merit International'dır, artan zamanım eğer mevcut ise diğer aktivitelerime eşit oranda paylaşımaya çalışırım. 24 saatim tamamen doludur, etkin planlamadan ödün vermem ancak her yere geç kalma sendromunu da henüz aşamadım, demek ki daha da iyi planlama yapmam lazım. Sosyal yaşamım şirket etkinliklerimiz ile sınırlıdır, sosyal hayatım eşittir iş hayatım, sosyal en önemli faaliyetim ise düşünün spordur. Tatil nedir tam olarak bilemiyorum, 15 gün tatil hayatımda yaşanmamış olgudur. Yapabilenlere gıpta ile bakarım, benim tatil anlayışım yaz döneminde hafta sonu 2 günlük dinlenmelerden ibarettir.

"BU DEĞERLİ KOLEKSİYON VE ARŞİVİN GEÇİCİ BEKÇİSİ OLARAK UMARIM TEMEL VAZİFEMİ YERİNE GETİREBİLİRİM VE EN KISA ZAMANDA MÜZEMİZ HAYATA GEÇER"

Küçük yaşlardan beri oluşturduğunuz çok ciddi bir koleksiyona sahipsiniz. Koleksiyonunuz, Osmanlı imparatorluğu döneminde kullanılan gündelik eşyalardan sarayda sultanların sahip olduğu mücevherlere kadar geniş bir yelpazeye sahip. Peki bu birikimi nasıl sağladınız ve Orlando Carlo Calumeno koleksiyonu ne zaman bir müze haline gelecek?

Osmanlı tarihi ve dönemin antikalari İtalyan Levanten asıllı babamın merak alanıydı. Sevgili babamdan öğrendiklerimle ve onun yönlendirmeleri ile ben de bu döneme ilgi duymaya başlamıştım. Kısıtlı harçlığım ile koleksiyonunu yapabileceğim tek şey o dönem kartpostallardı. Topladıkça bilgim de arttı. Filatelistlerin dükkanlarında ağırlıklı olarak kartpostallar dururdu. Onlar için kartpostalların üzerindeki damga ve pul önemliydi. Çoğu zaman da o pulları çıkarmaya çalışırlardı. Bunu yaparken kartpostallar tahrip olurdu. Koleksiyonerlik, paranızın neye yettiğiyle çok bağlantılı bir olay. O dönemde kartpostalla kimse ilgilenmezdi. Filatelistler yüzlerce kartpostalı yıgarlardı, pullarını inceledikten sonra çoğunu çöpe atarlardı. Koleksiyonumun ilk parçalarını bu çöplerden oluşturdum. Daha sonra da kısıtlı imkanlarımla efemera müzayedelerinden toplama başladım.

Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi'nin ilk kartpostalı ise 16 yaşında aldığım bir kartpostalıdır, İstanbul'dan Bursa'ya gönderilmişti.

"Her zaman aynı prensibi kullanıyorum; başarı var ise takım olarak başarılmıştır, başarısızlıkların tamamında tek sorumlu benimdir. Bu prensiple çalışma arkadaşlarıma daha rahat çalışabilme olanağı sunarken bir anlamda da onlara gerektiğinde bir kalkan vazifesi görüyorum."

Üzerindeki yazıyı okuyamadığım için bana gizemli gelmişti. Annem, 'Bunu nereden buldun? Yazılar Ermenice' dedi. 1897 yılına ait bu kartpostalda; İstanbul'da yaşayan bir Ermeni kadın, bebeğine süt veren kız kardeşine göğsü için çatlamlara karşı ev yapımı merhem tarifi veriyordu. Ve büyük yolculuk bu şekilde başladı. Bu kartpostalı görene kadar Ermenice harflerin nasıl olduğunu bilmezdim, annemin kökenleri Anadolu Ermenileri olduğu için tabi çok hoşuna gitmişti. Böylece kartpostallar

ile maceram başladı. Daha sonra üstü yazılı, ilginç, azınlık ağırlıklı kartpostalları toplamaya başladım. Anadolu kartpostallarıyla devam ettim. Neden dersiniz kimse Anadolu kartpostalları ile ilgilenmediği için ve o dönem birikimlerimin buna yeterli olduğu için. Kartpostallar ile başlayan koleksiyonum zamanla dev bir Osmanlı Efemera dünyasına dönüştü, efemera üzeri basılı evrak demek. 'Orlando hep Osmanlı azınlık toplar' diye bilindiği için Osmanlı Dönemi'ne ait azınlıklarla ilgili her şey bana gelmeye

başladı. Kitaplar, mecmualar, gazeteler, evraklar, diplomalar, karneler, pasaportlar, tapular, sigorta poliçeleri, fotoğraflar, albümler, afişler, biletler, faturalar, kartvizitler, mektuplar ve zarflar kartpostallarla birlikte geliyordu. Bu da bana büyük bir keyif ve heyecan vermeye başladı. Zarfların üzerinde yer alan şahıs ve şirket kaşeleri, dönemin sosyal hayatını anlatan mektuplar, faturalardaki sanatsal tasarım, her kartpostalın büyüleyici, sizi o zamana taşıyan nostaljik kareleri derken aniden Osmanlı

“Toplamaya devam ettikçe her şeyin bir bütünü oluşturduğunu ve birbirleriyle bağlantılı olduğunu anladım. Bir anlamda “geçici bekçilik” görevimi Osmanlı efemerasından başlayarak Osmanlı objelere yaymış oldum, sorumluluğum daha da büyüdü. Artık geldiğimiz noktada aktif olarak Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivini Birzamanlar Yayıncılık ile beraber bir interaktif müzeye çevirme zamanı geldi.”

gündelik yaşam objelerini de toplamaya başladım. İlk önce zaman içinde yitirdiğimiz iş kolları ile ilgili objeler toplarken daha sonra Osmanlı dönemi evlerde gündelik kullanılan eşyalara da geçtim. Osmanlı dönemi küpler, seramikler, porselenler, halılar, gazoz, soda, bira, rakı şişeleri, tabaklar, bardaklar, bakırlar, giysiler, takılar, kahve ve çay takımları, tütün kutuları, sigaralıklar, divitler, teneke kutular derken aklınıza gelebilecek, üzerinde Osmanlı karakteri taşıyan her objeyi bünyemize almaya başladım. Toplamaya devam ettikçe her şeyin bir bütünü oluşturduğunu ve birbirleriyle bağlantılı olduğunu anladım. Bir anlamda “geçici bekçilik” görevimi Osmanlı efemerasından başlayarak Osmanlı objelere yaymış oldum, sorumluluğum daha da büyüdü. Artık geldiğimiz nokta da aktif olarak Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivini Birzamanlar Yayıncılık ile beraber bir interaktif müzeye çevirme

zamanı geldi. Yer ve mekan arayışlarımız sürüyor ancak takdir ederseniz İstanbul taşı toprağı altın statüsünde olduğundan arzu edilen bölgelerde olası müze imkanı sunan gayrimenkuller halen bütçemizin dışında ve sonuç olarak Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi'nin tek finansal sponsoru halen benim. Arzum ve isteğim uygun şartlar yerine geldiğinde bu büyüleyici ve geniş yelpazeye sahip eşsiz Osmanlı Koleksiyon ve Arşivi'ni müzeye çevirebilmek ve bu sayede Osmanlıyı güçlü kılan ve Anadolu'muzun temelini oluşturan kaybettiğimiz çok renkli, çok sesli geçmişimizin kültürel mozaikini herkese sunabilmek ve hatırlatabilmek. Bana kalsa müze için dün bile geç kaldık. Evet maalesef her geçen gün geç kalmaya devam ediyoruz. Bu değerli Koleksiyon ve Arşivin geçici bekçisi olarak umarım temel vazifemi yerine getirebilirim ve en kısa zamanda müzemiz hayata geçer.

Koleksiyondaki her bir parça insanı alıp sahip olduğu gerçek dönemine götürüyor. Peki, sizin için “gözdem” dediğiniz parçalar nelerdir?

Çok net olarak Osmanlı Dönemi Anadolu Kartpostallarım ve Osmanlı döneminden başlayan erken Cumhuriyet dönemine giden Türk bayraklarım diyebilirim. Kartpostallarım ilk göz ağrım ve sonsuz bitmeyecek engin bir deniz. Osmanlı kartpostalları gerçekten sonsuz koleksiyonunu yapabileceğiniz ve hala bugün bile beni şaşırtabilecek yeni kartpostallar ekleyebildiğim uçsuz bucaksız geniş deniz. Hiç ummadığınız yerlerden beklenmeyen Anadolu kartpostalları çıkabiliyor. Örneğin Danimarka baskısı Elaziğ bölgesinde yer alan Danimarka misyonu 12 kartlık serisi beni çok şaşırtmıştı. Anadolu'nun göbeğinde 1900'lerin başında Danimarkalı hemşireler benim için açıkça beklenmedik idi.

“Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi dünya genelinde Osmanlı’da Ticaret ve Sosyal Yaşam ile kartpostal denildiğinde akla gelen ilk ve tek Koleksiyon olma özelliğini taşımaktadır.”

Türk bayraklarımızın da benim için yeri çok özeldir. Farklı ebat ve boyutlarda farklı dönemlere ait el yapımı çoğu keten üzeri 1850-1930 dönemini kapsayan bayraklarımızdan 10 adeti ofisimde yer alırken büyük ebatta olanlar dahil 100’e yakın bayrağımız ise özenle arşive alınmıştır. Müzayedelerde dayanamadığım parçaların başında yer alırlar. Aile fertlerine takdim edilen istiklal madalyalarını satanları anlayamadığım gibi Osmanlı dönemi Türk bayrağını da müzayede vasıtası ile satmaya çalışanları hiçbir zaman anlayamayacağım ve her zamanda almaya devam edeceğim.

Koleksiyonda kaç parça yer alıyor dersek...
Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi ağırlıklı olarak 1850- 1923 dönemini içermektedir

“Aile fertlerine takdim edilen istiklal madalyalarını satanları anlayamadığım gibi Osmanlı dönemi Türk bayrağını da müzayede vasıtası ile satmaya çalışanları hiçbir zaman anlayamayacağım ve her zamanda almaya devam edeceğim.”

ve birçok bölümden oluşur; temel bölümleri ise kısaca Bakırcılık sanatını içeren takriben 6,000 parça damgalı Anadolu bakırları, Osmanlı’da Cam Kültürü yaklaşık 1,000 adet damacana, bardak ve sürahi, Osmanlıda gazoz takriben 2,500 adet şişe 200’e yakın farklı markalar ile, Osmanlıda Eğitim teması altında 5,000’e yakın okul diplomaları, fotoğraflar, kartpostallar, okul defterleri ve aferin

belgeleri, Osmanlı’da İçki kültürü teması altında 2,000’e yakın bira, rakı ve konyak şişeleri, Osmanlı Afişleri teması altında 300 nadir afiş, Osmanlı’da Tütün teması altında 10,000’e yakın teneke ve gümüş tütün ve sigara kutuları, afişleri, reklamları ve sigara sarma kağıtları, Osmanlı Halıları 2,000 nadir yazılı ve/veya tarihli halı, Osmanlı’da Kahve Kültürü takriben 4,000 parça, Osmanlı’da Tiyatro yaklaşık 1,000 adet afiş ve fotoğraf, Anadolu Fotoğrafhaneleri temalı 5,000 adet farklı boyutta fotoğraf, meşhur dönemin fotoğrafçıları olan Guillaume Berggren ve Felix Bonfils özel fotoğraf koleksiyonu 12,000 adet, Osmanlı Mineli Obje Sanatı temalı 400 parça sigaralık, kaşık ve broş, Osmanlı Anado-

lu giysileri ve takıları takriben 2,000 parça olmak üzere farklı kategorilerde Osmanlı gündelik sosyal ve ticari yaşamlarından çeşitli obje kategorilerini de ekleyebiliriz.

Doğal olarak Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi'nin en meşhur ve en çok bilinen bölümü ise bünyesinde bulunan dünyanın en geniş Osmanlı Anadolu Kartpostal Koleksiyonu bölümüdür; 20,000'in üzerinde Anadolu kartpostalı, 5,000 adet ile sınırlandırılmış ve özenle seçilmiş en nadir Anadolu ile ilgili İstanbul kartpostalları, 10,000 adet nadir Anadolu fotokartları ve 400'e yakın Anadolu panorama kartpostalları ile toplam yaklaşık 36,000 adet devasa boyutu ile dünya genelinde konusunda tektir.

Genel olarak tarih içinde basılan tüm kartpostallar dahilinde İstanbul kartpostalları çok fazla yer tutar. Anadolu kartpostalları ise çok nadirdir. Orlando Carlo Calumeno Koleksiyonu'nu farklı ve tek kılan ise koleksiyonum kapsamında İstanbul'un ender bulunan ve Anadolu ile ilgili 5,000 adet İstanbul kartpostalı ile sınırlı olması ve kalanın tamamının Anadolu kartpostallarından, fotokartlarından ve panoramalarından oluşmasıdır. Dünya genelinde bu boyutta bilinen editörü belli kartpostaldan oluşan Osmanlı Anadolu Kartpostal Koleksiyonu olmadığı gibi bugüne kadar benzeri de duyulmamış ve görülmemiştir. Günümüzde Anadolu kartpostallarının, fotokartlarının ve panoramalarının fiyatlarının geldiği seviyeler dikkate alındığında artık bu boyutta bir koleksiyonu bir araya getirmek maddi açıdan da imkansız hal almıştır. Koleksiyonda yer alan bazı parçalar ise dünya genelinde "tek" olarak nitelendirilen çok nadir kartpostallardır; örneğin G.Antep'te Amerikan Koleji'nin beyzbol takımı, evet Anadolu'da 1905'te beyzbol ligi mevcut, farklı Amerikan Kolejleri tarafından oluşturulmuş Anadolu Beyzbol Ligi.

Tüm bu detaylar ele alındığında takdir edersiniz Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi hakkında toplam adet sayı veya rakam vermek oldukça zor. Başa çıkabiliyoruz yalnızca dijitalleşen arşivimiz sayesinde mümkün.

Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi "açık sınıf kartpostal branşında" geçmiş 15 yıllık süreçte toplam 12 adet Altın Madalya ile Türkiye'de ödüllendirildi. Ayrıca Dünya Filateli Şampiyonası'nda branşında gümüş madalya, Avrupa Filateli Şampiyonası'nda Altın ve Gümüş madalyalar ve Balkan Filateli Şampiyonasında Bronz Madalya sahibi olarak Türkiye'yi Filateli branşında dünya genelinde Milli Takım seviyesinde temsil etti. Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi dünya genelinde Osmanlı'da Ticaret ve Sosyal Yaşam ile kartpostal denildiğinde akla gelen ilk ve tek Koleksiyon olma özelliğini taşımaktadır.

Dijitalleşen çağımızda koleksiyonunuzu dijital platforma taşıyacağınızı duyduk. Bu konudaki

"Birzamanlar Yayıncılık sürprizi ise 2019 yılında sergi ve kitap ile taçlandıracağı önemli bir projeyi 2020 yılında ilk kez belgesel film niteliğinde hayata geçirecek olması. Böylece ilk kez Bir Zamanlar Yayıncılık dokümanter film segmentine "Tarihi derleme" (Historic Chronicle) belgeseli ile iddialı bir giriş yapacaktır."

çalışmalarınızdan bahsedebilir misiniz?

Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi geniş adetsel ve farklı kategorilere sahip ürün yelpazesi ile başa çıkabilmek için ve aynı zamanda söz konusu koleksiyon ve arşivi daha kolay çalışılabilir hale getirebilmek için hızla 2017 yılında dijitalleşme çalışmalarına başlamıştır ve halen bu çalışmalar devam etmektedir. Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi kendine özel tasarlanmış veri tabanına kendi mülkiyetinde olan profesyonel ve farklı ebatlarda tarayıcılar ile data girişleri yapmaktadır. İlk etapta Osmanlı Anadolu kartpostallarının taramaları nihayetlendirilmiş ve geniş Anadolu fotoğraflarının dijitalleşmesine başlamıştır. Kartpostallar teknik olarak taranabilir özelliğe sahipken fotoğraflar ise özel düzenekler kullanılarak fotoğrafları alınarak yıpranmalarına ve yoğun ışığa maruz kalmamaları sağlanmak-

tadır. Tarama ve/veya fotoğraflanma işlemi biten her kartpostal veya fotoğraf asitsiz tabir ettiğimiz özel kılıflar ile numaralandırılarak gün ışığı almayan kasalarda saklanmasına geçilmektedir. Dijital numaralandırma sayesinde orijinaline dokunmadan ve zarar vermeden dijital ortamda ilgili kartpostal veya fotoğrafa her türlü işlem yapılabilir. Ellerimizde bulunan bizim hissedemediğimiz yağlar bile kartpostalların ve fotoğrafların ömrünü kısaltabilmektedir. Aynı zamanda yoğun güneş ve/veya gün ışığı da fotoğrafların temel düşmanlarıdır. Her kartpostal ve fotoğrafın ayrı ayrı izole edilerek saklanması ise gözle görülemeyen olası mikropların farklı kartpostal ve/veya fotoğraflara bulaşmamasını sağlar. Yaşadığımız çağda dijitalleşme mecburiyet olarak gözükmemektedir. Aynı zamanda nadir efemeraların geleceğin jenerasyonlarına taşınabilmesi için dijital arşivlere ihtiyaç duyulacaktır. Biz ise kartpos-

tallarımız ve fotoğraflarımızdan sonra koleksiyon ve arşivimizde yer alan tüm ürünleri dijitalleştirme arzusu taşımaktayız, arşivcilik sabır ister, dijital arşivcilik ise hem geniş dijital depolama alanı, hem profesyonel pahalı ekipman ve hem de işinin ehli sabırlı insanlar gerektirir.

"BİRZAMANLAR YAYINCILIK TÜRKİYE'NİN GEÇMİŞİNDEKİ KÜLTÜREL ZENGİNLİĞİ SUNMAYA DAHA BÜYÜK BİR GÜÇLE DEVAM EDİYOR"

Sahibi olduğunuz Birzamanlar Yayıncılık ile çok kültürlü ülkemizin geçmişine ışık tutuyor meraklıları ile buluşturuyorsunuz. Biraz da Birzamanlar Yayıncılık'tan bahsedebilir misiniz?

Birzamanlar Yayıncılık, Türkiye'nin geçmişindeki kültürel çeşitlilik üzerine kitaplar yayınlamak ve etkinlikler düzenlemek amacıyla Kasım 2004'te kuruldu. "Orlando Carlo Calumeno Koleksiyonu'ndan Kartpostallarla 100 Yıl Önce Türkiye'de Ermeniler", yayınevinin ilk kitabı olarak 2005'in ilk günlerinde okuyucusuyla buluştu. Yayınevinin kurucusu Osman Köker'in hazırladığı bu kitap, 20. yüzyıl başında Türkiye'deki Ermeni varlığını, 700 kadar kartpostalın tanıklığıyla sunuyordu. Bu kitaba paralel olarak yine aynı günlerde "Sireli Yeğpayır" (Sevgili Kardeşim) adlı bir de sergi açıldı. Kitap ve serginin görüldüğü yoğun ilgi, serginin yurtdışında da gösterilmesini ve kitabın kısa sürede İngilizce ve Almanca çevirilerinin (ileriki yıllarda da yeni baskılarının ve 2. cildinin) yayımlanmasını sağladı. Araştırmaların görsel malzemenin tanıklığıyla okuyucuya ulaştırılması ya da geçmişimizdeki kültürel zenginliği ortaya koyan görsel malzemenin araştırmaya dayanan bir metin eşliğinde sunulması, Birzamanlar Yayıncılık'ın ayırt edici özelliği oldu. Osmanlı'nın son dönemi ve erken Cumhuriyet dönemine dair çok zengin efemera, belge ve obje koleksiyonunu içeren Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi'yle etraflı bir iş birliği içinde olması, albüm kitap olarak nitelendirilebilecek yayınlarının gerçekleşmesini kolaylaştırmakla kalmadı, bu alanda emsalsiz kitaplar yayımlanmasını sağladı. Birzamanlar Yayıncılık'ın kuruluş yıllarından itibaren öne çıkan bir başka özelliği de kitap yayıncılığının ve dağıtımının yanı sıra aynı zamanda yurtiçinde ve yurtdışında sergiler, toplantılar ve sunumlar düzenleyerek misyonunu gerçekleştirme çabasıdır. Evangelia Balta, Mayda Saris ve Armen Marsoobian'ın hazırladığı yine görsel malzeme yönünden zengin kitapların yanı sıra Kemal Yalçın'ın belgesel-roman olarak nitelenebilecek eserleri, akademik araştırmalar ve Ermeniceden çeviri yayınlar yayınevinin adının daha fazla duyulmasını sağladı. On yılı aşkın bir süre bu çizgide de-

“Kısaca Galeri Birzamanlar, müzemize geçebilene kadar bizim mini müzemiz olacak ve geçmişimizin kültürel mozağini sizlere hoş anılarla yaşatmayı hedefleyecektir. Galeri Birzamanlar Nişantaşı’nda hayatına başlarken Birzamanlar Yayıncılık ofisleri de aynı mekana taşınacaktır. Teşvikiye’de Hak Pasajında bulunan Birzamanlar Yayıncılık sergi ve satış alanı da hizmetlerine devam edecektir.”

vam eden Birzamanlar Yayıncılık, kuruluşundan itibaren sıkı bir iş birliği halinde bulunduğu Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi’yle 2016 yılında gücünü tamamen birleştirdi ve Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi’nin önemli bir parçası olarak yayın hayatına devam ediyor. Birzamanlar Yayıncılık yapısal değişim ve bir hazırlık döneminin ardından, Türkiye’nin geçmişindeki kültürel zenginliği sunmaya daha büyük bir güçle devam ediyor.

Şimdiye kadar kaç kitap çıkarmanız ve gündeminizde bizleri hangi ailelerle ya da kültürlerle buluşturacaksınız?

Birzamanlar Yayıncılık Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi ile birlikte altı kitap çıkardı. Kitaplarımızın her biri farklı bir seride yer alıyor. ‘Yüz yıl önce...’ serimize önce Ermenilerle başladık, Rumlarla devam ediyoruz. Bunu diğer azınlıklar izleyecek. Diğer serimiz ‘Birzamanlar...’ a ise İzmir’le başladık, Diyarbakır, Antakya ve İskenderun ile devam ettik. Sırada yeni şehirlerimiz var. Özel konuları da ele alıyoruz. 2. Meşrutiyet’in yüzüncü yıl dönümünde bir kitap çıkardık; Yedigöller Hürriyet. Kitap projelerimizin hepsinde en önemli özelliğimiz ise yalnızca Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivinde bulunan kartpostallar ve objeler ile kitabı derliyoruz. Dünya’da bilinen en önemli ve

en geniş Osmanlı Anadolu Kartpostal koleksiyonu elinizde olunca gerçekten işiniz kolaylaşıyor, her konu kitap haline dönebiliyor.

Kitap projelerimizin her birinde Türkiye genelinde bir sergi kitaba eşlik ediyor, dönem dönem yurt dışında da sergiler açıyoruz; Köln, Frankfurt, Erivan, Cenevre, Montreal, Valans, Paris, Londra ve Los Angeles sık sık sergilerimizin yer aldığı şehirler. İlahten müzelerin sergi çalışmalarına da yardımcı oluyoruz, dünya genelinde Osmanlı konulu farklı 17 adet kitaba toplamda 147 görsel yardımıyla bulunurken aynı zamanda yurt dışında çekilen 2 adet sinema filmine ve 4 adet belgeye de toplam 211 adet görsel ile katkı da bulduk. Hali hazırda Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşiv olarak Hollywood eksenli bir ABD film prodüksiyon firmasına Osmanlı dönemi kostüm, giysi ve elbiseleri ile Osmanlı da sosyal ve ticaret yaşamları hakkında danışmanlık hizmeti vermekteyiz. “Geçmişimizin Kültürel Mozağı” sloganı ile yola çıkan Birzamanlar Yayıncılık önümüzdeki dönemde de Anadolu’da yer alan farklı kültürler ile ilgili çalışmalarına devam edecek; bu çalışmalar kapsamında Anadolu Ermenileri, Rumları, Levantenleri, Süryanileri ve Musevileri dahil tüm azınlıkların yer alması planlanmaktadır. Birzamanlar Yayıncılık sürprizi ise 2019 yılında sergi ve kitap ile taç-

landıracağı önemli bir projeyi 2020 yılında ilk kez belgesel film niteliğinde hayata geçirecek olması. Böylece ilk kez Birzamanlar Yayıncılık dokümanter film segmentine “Tarihi derleme” (Historic Chronicle) belgeseli ile iddialı bir giriş yapacaktır.

Biraz da Birzamanlar Yayıncılık olarak hedeflerinizden bahsedelim? Var mı yeni projeler? Bir Zamanlar Yayıncılık olarak yepyeni bir yatırım yaptınız. Vali Konağı Caddesi’nde açtığınız galeride hem sergiler, hem yayıncılık hizmetleri hem de çeşitli etkinliklere ev sahipliği yapacaksınız. Bize biraz buranın özelliklerinden bahsedebilir misiniz?

Birzamanlar Yayıncılık, Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi müze oluşumuna geçene kadar destek olabileme çabası ile “Galeri Bir Zamanlar’ı” Nişantaşı’nda devreye aldı. Oldukça modern ve teknolojik olan bu mekan ikiye ayrılmış durumda “Kalıcı Sergi Alanı” ve “Geçici Sergi Alanı”. Galeri Birzamanlar Kalıcı Sergi Alanında Osmanlı döneminde Anadolu’da Azınlıklar sergisini orijinal obje ve efemeraler eşliğinde sunarken Geçici Sergi Alanı ise herkesin kullanıma açık olacaktır. Bu mini müze anlayışı ile hem doyurucu bilgiler eşliğinde görsel ve interaktif dijital Anadolu sergisi beğenimize

sunulurken aynı zamanda Birzamanlar Yayıncılık tarafından yayınlanacak her kitap için Geçici Sergi Alanında ek sergiler beğenimize sunulacaktır. Galeri Birzamanlar geçmişimizin kültürel mozağında sizler nostaljik dijital veya görsel bir şölen sunmaya hazırdır. Galeri Birzamanlar sergi duvarlarında Birzamanlar Yayıncılık tarafından hazırlanan efemeralardan oluşan paneller sunarken çekmeceler mantığı ile orijinal parçalarda ziyaretçilere sunulacaktır. İnteraktif bölümde ise Orlando Carlo Calumeno Koleksiyon ve Arşivi’nin en önemli parçası olan Anadolu kartpostalları arasında nostaljik dijital seyahatinize hazır mısınız? Dikkat edin kartpostalların sizleri içine çekme özelliği vardır aniden kendinizi 100-120 yıl geçmişte güzel Anadolu’nun gizemli bir sahil kasabasında bulabilirsiniz.) Galeri Birzamanlar aynı zamanda hafta içi ve hafta sonu farklı etkinliklere mini sempozyum ve sunumlara da ev sahipliği yapabilecek özelliğe sahiptir. Kısaca Galeri Birzamanlar müzemize geçebilene kadar bizim mini müzemiz olacak ve geçmişimizin kültürel mozağını sizlere hoş anılarla yaşatmayı hedefleyecektir. Galeri Birzamanlar Nişantaşı’nda hayatına başlarken Birzamanlar Yayıncılık ofisleri de aynı mekana taşınacaktır, Teşvikiye’de Hak Pasajında bulunan Birzamanlar Yayıncılık sergi ve satış alanı da hizmetlerine devam edecektir.